

SPECIÁLNÍ SITUACE – jak je vidí trenér argentinské reprezentace Ruben Magnano

Argentinský trenér Ruben Magnano, vystoupil v Madridu, v rámci mezinárodního semináře pro trenéry, s tématem Speciální situace. Charismatický Jihoameričan získal nejvíce úspěchů s reprezentačním družstvem Argentiny. Později vedl v italské lize Varese a ve Španělsku Cajasol Sevilla, která v loňském roce projevila zájem o angažování českého rozehrávače Tomáše Satoranského. Magnano charakterizuje současný basketbal, kromě jiného, jako hru plnou taktických variant, na které se hráči musí adaptovat v rámci tréninkového procesu. Za klíčové dvojsloví současného elitního basketbalu považuje timing&spacing, pro nás, možná lépe, načasování (čas)&rozmístění

S některými názory a ukázkami, které na klinice byly prezentovány vás dnes seznámíme.

1. Obrana hráče s míčem – pokud se vám podaří bránit hráče s míčem 5 a více vteřin, tak máte velkou šanci získat míč (získat jej může hráč, který bránil hráče s míčem, nebo některý z jeho spoluhráčů, který například zachytil přihrávku). Stejnou šanci máte, podle Magnana, v situacích, kdy bráníte hráče bez míče, který se uvolňuje pro chyčení přihrávky.

Na **obrázku 1** dribluje hráč 1 na místě na hranici středového kruhu, obránce x4/5 je připraven na čáře trestného hodů. Na pokyn trenéra vyrazí hráč 1 směrem ke koši a snaží se zakončit. Úkolem bránícího hráče je udržet útočníka po dobu nejméně 5 vteřin.

Na **obrázku 2** je znázorněna kombinace hodů a běh, jejímž cílem je přihrát hráči 1 směrem do vnitřního prostoru, kde by měl hrát jeden proti jednomu. Obránce x1 se snaží zabránit přihrávce, opět nejméně po dobu 5 vteřin.

Na **obrázku 3** je znázorněna situace 4 na 4, která začíná vyběhnutím hráče 5 z dolního postavení na vrchol třibodového oblouku, kde cloní pro hráče s míčem (pick-and-roll/pop). Obrana tuto situace řeší přebráním, což znamená, že obránce podkošového hráče přebere hráče s míčem, většinou menšího a pohyblivějšího. Útočníci musí, po přebrání, zakončit do 7 vteřin. Obránci hráčů bez míče na silné straně nesmějí přebírat, pouze využívat kombinace pohybů pomoz a vrat se (help and recover). Obránce x5 se snaží v situaci 1 na 1 udržet těžiště co nejnižší a mít jednu nebo obě ruce zvednuté nad úroveň ramen, aby ztížil zakončení střelbou ze střední nebo dlouhé vzdálenosti.

Na **obrázku 4** je znázorněna situace 5 útočníků proti 4 obráncům, do které se družstva dostávají hlavně v momentech, kdy řeší clonu pro hráče s míčem zdvojováním, nebo vysokým předskokem (hard hedge). Cvičení začíná přihrávkou trenéra jednomu z útočníků, ke kterému přistoupí nejbližší obránce. Úkolem obrany je aktivně bránit hráče s míčem a nepustit jej do středu hřiště, ostatní obránci jsou ustoupeni do vymezeného území a jsou připraveni přebírat, nebo zabránit útočníkovi s míčem vniknout do vymezeného území (rotace). Obrana by se měla vyvarovat situací, kdy 2 obránci brání hráče s míčem. Útočníci mají k dispozici pouze 2 driblingy. Útočící pětice může mít k zakončení určený časový limit (7 – 15 vteřin). Kritická místa: a) udržet rovnováhu v situacích, kdy obránci dobíhají nebo přistupují k útočníkovi s míčem (close out), b) obránci ze slabé strany musí být minimálně jednou nohou ve vymezeném území, c) obránce hráče s míčem musí vyvíjet tlak na míč, aby se útočník nemohl koncentrovat na čtení situace.

2. Clonění pro hráče s míčem (pick and roll/pop) – Magnano typovou situaci s dvěma podkošovými hráči v horním postavení, tak jak je znázorněna na **obrázku 5**, řeší přebráním a

rotací mezi obránci x5, x1 a x4. Tuto obrannou kombinaci pojmenoval **tandem** – nejprve obránce x5 přebere útočníka s míčem 1, seběhnuvšího, clonícího hráče 5 přebere obránce x4 a původní obránce hráče s míčem x1 přebere útočníka 4. Touto kombinací se dostaneme do podobné situace, kterou jsme řešili na obrázku 3. Klíčovým bodem tohoto obranného řešení je **komunikace**. Na **obrázku 6** je znázorněn pohyb obránce x1, který přebírá hráče 4 – nepřistupuje k hráči co nejkratší cestou, ale nejprve běží šikmo vzad, směrem ke koši a až poté přistupuje k hráči 4. Na **obrázku 7** je znázorněno stejné obranné řešení (tandem), ale v prostoru u postranní čáry (clona pro hráče s míčem, který se uvolňuje od postranní čáry směrem do středu hřiště).

3. Clonění mezi hráči z perimetru u koncové čáry – na **obrázku 8** je znázorněno rozmístění útočníků, které vzniká nejčastěji uvolněním středního rozehrávače kolem jednoho z podkošových hráčů (UCLA cut) nebo v útočném systému flex offence. Hráč 3 si může vybrat, jestli se uvolní po zakončení střelbou směrem na vrchol tříbodového oblouku (kolem clonících spoluhráčů 1 a 4, nebo zvolí uvolněné podél koncové čáry a využije clonících spoluhráčů 1 a 5. Na **obrázku 9** je znázorněno obranné řešení této situace – obránce x1 je připraven přebírat útočníka 3 v oblasti u koncové čáry, asi jeden metr za útočníkem 1. Obránce x3 přebere útočníka 1, přičemž se automaticky postaví do jeho předpokládané dráhy pohybu. Obránci x1 a x3 vyvolávají svým postojem a postavením kontakt s útočníky (**bump**), čímž dojde k vychýlení útočníků z jejich ideálních drah pro uvolnění a tím pádem k narušení načasování celé kombinace.

4. Clona pro hráče s míčem v oblasti vrcholu tříbodového oblouku na konci časové limitu pro zakončení - nejčastěji využívané řešení, když útoku zbývá pro zakončení 8 a méně vteřin (**obrázek 10**).

Trenér Magnano doporučuje mít v repertoáru zdvojení hráče s míčem s následnou obrannou rotací. Kritická místa: a) obránci x1 a x5 nesmí pustit hráče s míčem mezi sebe, b) zdvojující dvojice obránců hráče s míčem pracuje aktivně pažemi nad úrovní ramen, čímž se snaží ztížit přihrávku, c) obránce dobíhající ke hráči s míčem musí udržet rovnováhu (close out), d) každá přihrávka je vítězstvím obrany.

Na konci své prezentace trenér Ruben Magnano vyslovil několik zkušeností, ze kterých bych vypíchl jednu: „**Ano, taktika je nedílnou a důležitou součástí současného elitního basketbalu, ale nikdy nezapomeňte, že herní činnosti jednotlivce (fundamentals) jsou prioritní.**“

Michal Ježdík

